07/03/2021

Κυριακή της Απόκρεω

/ Ορθόδοξες Προβολές

Κυριακή της Απόκρεω, Ευαγγ. Ανάγνωσμα: Ματθ. κε΄ 31-46

Πρωτότυπο Κείμενο

Εἶπεν ὁ Κύριος• Ὅταν ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ ἅγιοι ἄγγελοι μετ᾽ αὐτοῦ, τότε καθίσει ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ, καὶ συναχθήσεται ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἀφοριεῖ αὐτοὺς ἀπ᾽ ἀλλήλων ὥσπερ ὁ ποιμὴν ἀφορίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐρίφων, καὶ στήσει τὰ μὲν πρόβατα ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, τὰ δὲ ἐρίφια ἐξ εὐωνύμων. Τότε ἐρεῖ ὁ βασιλεὺς τοῖς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ· δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρός μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. Ἐπείνασα γάρ, καὶ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν, ἐδίψησα, καὶ ἐποτίσατέ με, ξένος ἤμην, καὶ συνηγάγετέ με, γυμνός, καὶ περιεβάλετέ με, ἠσθένησα, καὶ ἐπεσκέψασθέ με, ἐν φυλακῇ ἤμην, καὶ ἤλθετε πρός με. Τότε ἀποκριθήσονται αὐτῷ οἱ δίκαιοι λέγοντες· κύριε, πότε σε εἴδομεν πεινῶντα καὶ ἐθρέψαμεν, ἢ διψῶντα καὶ ἐποτίσαμεν; Πότε δέ σε εἴδομεν ξένον καὶ συνηγάγομεν, ἢ γυμνὸν καὶ περιεβάλομεν; Πότε δέ σε εἴδομεν ἀσθενῆ ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ ἤλθομεν

πρός σε; Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς ἐρεῖ αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ᾽ ὅσον ἐποιήσατε ἑνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε. Τότε ἐρεῖ καὶ τοῖς ἐξ εὐωνύμων· πορεύεσθε ἀπ᾽ ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον τὸ ἡτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ. Ἐπείνασα γάρ, καὶ οὐκ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν, ἐδίψησα, καὶ οὐκ ἐποτίσατέ με, ξένος ἤμην, καὶ οὐ συνηγάγετέ με, γυμνός, καὶ οὐ περιεβάλετέ με, ἀσθενὴς καὶ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐκ ἐπεσκέψασθέ με. Τότε ἀποκριθήσονται αὐτῷ καὶ αὐτοὶ λέγοντες· κύριε, πότε σε εἴδομεν πεινῶντα ἢ διψῶντα ἢ ξένον ἢ γυμνὸν ἢ ἀσθενῆ ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐ διηκονήσαμέν σοι; Τότε ἀποκριθήσεται αὐτοῖς λέγων· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ᾽ ὅσον οὐκ ἐποιήσατε ἑνὶ τούτων τῶν ἐλαχίστων, οὐδὲ ἐμοὶ ἐποιήσατε. Καὶ ἀπελεύσονται οὗτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον, οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον.

Νεοελληνική Απόδοση

Είπε ο Κύριος: «Όταν θα έρθει ο Υιός του Ανθρώπου με όλη του τη μεγαλοπρέπεια και θα τον συνοδεύουν όλοι οι άγιοι άγγελοι, θα καθίσει στο βασιλικό θρόνο του. Τότε θα συναχθούν μπροστά του όλα τα έθνη, και θα τους ξεχωρίσει όπως ξεχωρίζει ο βοσκός τα πρόβατα από τα κατσίκια. Τα πρόβατα θα τα τοποθετήσει στα δεξιά του και τα κατσίκια στ’ αριστερά του. Θα πει τότε ο βασιλιάς σ’ αυτούς που βρίσκονται δεξιά του: “ελάτε, οι ευλογημένοι απ’ τον Πατέρα μου, κληρονομήστε τη βασιλεία που σας έχει ετοιμαστεί απ’ την αρχή του κόσμου. Γιατί, πείνασα και μου δώσατε να φάω, δίψασα και μου δώσατε να πιω, ήμουν ξένος και με περιμαζέψατε, γυμνός και με ντύσατε, άρρωστος και μ’ επισκεφθήκατε, φυλακισμένος κι ήρθατε να με δείτε”. Τότε θα του απαντήσουν οι άνθρωποι του Θεού: “Κύριε, πότε σε είδαμε να πεινάς και σε θρέψαμε ή να διψάς και σου δώσαμε να πιεις; Πότε σε είδαμε ξένον και σε περιμαζέψαμε ή γυμνόν και σε ντύσαμε; Πότε σε είδαμε άρρωστον ή φυλακισμένον κι ήρθαμε να σε επισκεφθούμε;” Τότε θα τους απαντήσει ο βασιλιάς: “σας βεβαιώνω πως αφού τα κάνατε αυτά για έναν από τους άσημους αδερφούς μου, τα κάνατε για μένα”. Ύστερα θα πει και σ’ αυτούς που βρίσκονται αριστερά του: “φύγετε από μπροστά μου, καταραμένοι· πηγαίνετε στην αιώνια φωτιά, που έχει ετοιμαστεί για το διάβολο και τους δικούς του. Γιατί, πείνασα και δε μου δώσατε να φάω, δίψασα και δε μου δώσατε να πιω, ήμουν ξένος και δε με περιμαζέψατε, γυμνός και δε με ντύσατε, άρρωστος και φυλακισμένος και δεν ήρθατε να με δείτε”. Τότε θα του απαντήσουν κι αυτοί: “Κύριε, πότε σε είδαμε πεινασμένον ή διψασμένον ή ξένον ή γυμνόν ή άρρωστον ή φυλακισμένον και δε σε υπηρετήσαμε;” Και θα τους απαντήσει: “σας βεβαιώνω πως αφού δεν τα κάνατε αυτά για έναν από αυτούς τους άσημους αδερφούς μου, δεν τα κάνατε ούτε για μένα”. Αυτοί λοιπόν θα πάνε στην αιώνια τιμωρία, ενώ οι δίκαιοι στην αιώνια ζωή».

Σχολιασμός

Πώς θα κριθεί ο κόσμος

Η τρίτη Κυριακή του Τριωδίου ονομάζεται της Απόκρεω γιατί η κατά την εβδομάδα που ακολουθεί τηρείται αποχή από την κρεοφαγία. Η Κυριακή της Απόκρεω είναι αφιερωμένη στο έσχατο γεγονός της θείας Οικονομίας, στη Δευτέρα και Ένδοξη Παρουσία του Κυρίου. Το ευαγγελικό ανάγνωσμα της ημέρας μας φέρνει μπροστά στη δίκαιη και αμερόληπτη κρίση του Θεού. Κατά την προηγούμενη Κυριακή του Ασώτου ο Θεός παρουσιάζεται ως στοργικός πατέρας που αναμένει την επιστροφή του Ασώτου υιού του. Κατά την Κυριακή της Απόκρεω μας αποκαλύπτεται η δικαιοσύνη του Θεού. Η δικαιοσύνη του Θεού βέβαια δεν κινείται μέσα στα ανθρώπινα πλαίσια, δεν είναι αυθαίρετη, ούτε μεροληπτική, αλλά αμείβει ή «τιμωρεί» τους ανθρώπους ανάλογα με τα έργα τους.

Ο Ιησούς Χριστός για να κάνει κατανοητή στους ακροατές του την εικόνα του διαχωρισμού των ανθρώπων στους εκ δεξιών και στους εξ αριστερών του Δίκαιου Κριτή, χρησιμοποιεί την σκηνή της διαλογής των προβάτων από τα ερίφια. Με όση δηλαδή ευκολία ένας βοσκός διακρίνει και χωρίζει τα πρόβατα από τα ερίφια, με την ίδια ευκολία θα διαχωριστούν οι άνθρωποι κατά την τελική κρίση. Το ερώτημα που τίθεται είναι με βάση ποιό κριτήριο θα γίνει η τελική αυτή κρίση; Το κριτήριο λοιπόν δεν είναι τίποτε άλλο, παρά η εκδήλωση της αγάπης με έργα. Γι΄ αυτό ο Δίκαιος Κριτής απευθυνόμενος προς τους εκ δεξιών λέγει: «αμήν λέγω υμίν, εφ’ όσον εποιήσατε ενί τούτων των αδελφών μου των ελαχίστων, εμοί εποιήσατε». Και αντίστοιχα απευθυνόμενος προς τους εξ αριστερών τονίζει: «αμήν λέγω υμίν, εφ’ όσον ουκ εποιήσατε ενί τούτων των ελαχίστων, ουδέ εμοί εποιήσατε».

Βέβαια η υπόδειξη της αγάπης ως κριτηρίου για την τελική κρίση δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να μας οδηγήσει στην αποσύνδεση της αγάπης από την πίστη στο Θεό. Άλλωστε η ζωντανή πίστη είναι εκείνη που εκφράζεται με έργα. Ο Απόστολος Ιάκωβος ο Αδελφόθεος τονίζει χαρακτηριστικά «δείξον μοι την πίστιν σου εκ των έργων σου» (Ιακ.2,18) και «η πίστις χωρίς των έργων νεκρά εστίν» (Ιακ.2,20). Η αγάπη έχει διπλή κατεύθυνση, είναι η αγάπη προς τον Θεό και η αγάπη προς τον συνάνθρωπο. Η ανθρώπινη αγάπη είναι η ανταπόκριση στην απόλυτη αγάπη του Θεού, γιατί «αυτός πρώτος ηγάπησεν ημάς» (Α΄ Ιω.4,19). Η έκφραση της αγάπης μας περνά μέσα από τους πτωχούς, πάσχοντες και εμπερίστατους συνανθρώπους μας. Ο ευαγγελιστής της αγάπης τονίζει χαρακτηριστικά: «εάν τις είπη ότι αγαπώ τον Θεόν, και τον αδελφόν αυτού μισή, ψεύστης εστίν» (Α΄ Ιω.4,20).

Η αληθινή αγάπη πρέπει να είναι και ανιδιοτελής και να μην αποβλέπει ούτε στην

αμοιβή, ούτε στην αναγνώριση ή την επίδειξη. Η αγάπη υπάρχει γιατί αυτό είναι η εντολή και το θέλημα του Θεού. Οι εξ δεξιών του Δίκαιου Κριτή όταν ακούν τον έπαινό Του εκπλήσσονται και απορούν όχι γιατί αποδίδονται σε αυτούς έργα αγάπης που δεν έκαναν, αλλά γιατί τα έργα τους αυτά αποδίδονται προς τον ίδιο τον Ιησού Χριστό. Αυτό και μόνο σημαίνει ότι οι πράξεις τους αυτές έγιναν χωρίς τον υπολογισμό της αμοιβής και χωρίς καμία ιδιοτέλεια.

Την ίδια στιγμή η αγάπη έχει και διαπροσωπικό χαρακτήρα, γιατί αναφέρεται στο συγκεκριμένο άνθρωπο που σε κάθε περίπτωση έχει τη δική μας ανάγκη. Η αγάπη δηλαδή δεν είναι μια αφηρημένη έννοια. Ο Δίκαιος Κριτής δεν επαινεί τους εκ δεξιών γιατί έλυσαν τα παγκόσμια προβλήματα της φτώχειας και της δυστυχίας, αλλά γιατί έδωσαν τροφή σε ένα πεινασμένο συνάνθρωπο, γιατί βοήθησαν με κάθε τρόπο έναν εμπερίστατο συνάνθρωπο. Η αγάπη λοιπόν είναι η σχέση του ανθρώπου με τον Δημιουργό Θεό και με τον συνάνθρωπό του και δεν αναφέρεται στην αφηρημένη ανθρωπότητα. Όποιος διακηρύττει με λόγια ότι αγαπά όλους τους ανθρώπους, αλλά αδιαφορεί για τον συνάνθρωπό του που κάθε φορά βρίσκεται απέναντί του και ζητά τη συμπαράστασή του, αυτός ψεύδεται. Η αγάπη προϋποθέτει την αναγνώριση του συνανθρώπου, ακόμα και του πιο φτωχού και ελάχιστου, ως αδελφού, σαν μέλους της ίδιας οικογένειας με πατέρα το Θεό.

Η μαρτυρία της αληθινής αγάπης μέσα στο σύγχρονο κόσμο μας, με τα συνεχώς αυξανόμενα κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα, είναι η διέξοδος από τη γενικότερη κρίση. Η καλλιέργεια στις συνειδήσεις των ανθρώπων, ότι όλοι είμαστε μια οικογένεια με Πατέρα τον Θεό, δεν μας αφήνει περιθώρια αδιαφορίας μπροστά στις ανάγκες των αναξιοπαθούντων αδελφών μας. Η παγκόσμια κρίση της ανθρωπότητας σήμερα, που συσσώρευσε πλήθος δυσκολιών στις κοινωνίες μας, ίσως είναι ένα ερέθισμα για την εκδήλωση έργων αγάπης, φιλανθρωπίας και συμπαράστασης προς τον κάθε εμπερίστατο συνάνθρωπό μας. Ο έπαινος του Δίκαιου Κριτή ας είναι ο οδοδείκτης της ζωής μας: «αμήν λέγω υμίν, εφ’ όσον εποιήσατε ενί τούτων των αδελφών μου των ελαχίστων, εμοί εποιήσατε».